

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 255. An & quando tortura repeti possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

nam judicia instituta sunt, non ad plectendos tantum nocentes, sed ad propugnandos innocentes, & melius est 20. nocentes dimitti, quam unum innocentem occidi. Hæc sint semel dicta pro semper, nam objectiones illæ etiam circa seqq. sæpissime re-geruntur.

1457

Q. 255. *An & quando tortura repeti possit. R.*

§. I. Posse aliquando repeti, constat ex l. 16. ff. de quæstion., *Repeti posse quæstionem* (id est, torturam) *Divi Fratres rescripserunt*: attamen illum, qui tertio tortus & fassus, post torturam semper revocavit, debere dimitti, docent, præter citatos à *Busenb.*, *Tholos.* *Gom.* & alii plurimi cum *Delrio* l. 5. s. 9. & *Farinac.* l. 5. q. 38. n. 96., ubi Judices qui ultra procedunt, vocat carnifices: imò *Spe* d. 21. docet eum, qui bis tortus bis revocavit, etiam esse dimittendum, quia etiam tunc præsumi debet fuisse coactum vi tormentorum morte graviorum.

1458

§. II. Semel tortum, si non sit confessus, non posse iterum torqueri sine novis urgentissimis indiciis, docent *Clarus*, *Mench.* *Tholos.* *Farin.* *Dinus*, *Alber.* *Villal.* *Silv.* *Az.* *Less.* aliique Juristæ & Theologi communiter, & habetur l. *unius*, 18. ff. de quæstion. *Reus evidentioribus argumentis oppressus repeti in quæstionem potest, maxime si in tormenta animum corpusque duraverit*, id est, uti explicant *Farin.* n. 77. *Delrio*, *Spe* supra aliique multi, nunquam est iteranda tortura, nisi superveniant indicia nova, & diversi generis, & prioribus evidentiora, & nisi reus sit adeo fortis & robustus, ut animo & corpore ad priora tormenta perduraverit: Ratio est, quia priora indicia iisque similia sunt per torturam purgata, & cum reus jam sit eousque declaratus innocens, major causa requiritur iterum rapiendi ad tormenta; & cum etiam sit viribus debilior,

rior, Christiana charitas, æquitas & recta ratio postulat, ut subjiciatur minoribus tormentis.

Objs. 1. *Bartol. Bald.* aliique dicunt positum esse in arbitrio Judicis, an Reus nihil factus revocari debeat ad torturam. 2. Saltem tunc repeti poterit, si prima non fuerit sufficiens, an autem fuerit sufficiens, Judicis est definire. 3. Item tunc poterit repeti, si prima indicia fuerint valde urgentia, uti docent *Bartol.* & alii. 4. Licitum est unâ vice torquere per horam, ergo etiam quatuor vicibus per quadrantem, id enim non erit per modum repetitionis sed continuationis. 5. Saltem toties repeti poterit tortura, quot crimina sunt, de quibus reus accusatus est.

R. Ad 1. Judex tenetur arbitrari secundum leges & rectam rationem. *Ad 2.* Illa est sufficiens, quæ ingentem dolorem adfert: quod si Judex decreverit minorem, Reus per favorem legis utitur errore Judicis. *Ad 3.* Secundum leges, etiam urgentissima indicia eliduntur per torturam uti dicitur n. 1475. *Ad 4.* Est repetitio & non continuatio, si corpori frigefacto & antea debilitato iterum admoveantur tormenta. *Ad 5.* De omnibus delatis debet fieri una quæstio, alioquin suspectus de 100. homicidiis posset centies torqueri; & sagæ, quæ communiter plurima & diversa crimina committunt, torqueri possent, quoties vellet Judex. Vide *Spe* q. 23.

§. III. Valde periculosum est Titium revocare ad torturam ex hoc quasi novo indicio, quia à Cajo in tortura nominatus est tanquam complex vel reus, nam Cajo facile cogitur vi tormentorum loqui hoc, quod putat desiderare Judicem, & parvipendet jam infamatum nominare. Vide dicta n. 1455. & 1456.

§. IV. Iniquum est id sumere pro novo indicio, quod quis primam torturam animæ se sustinuerit,

quòd in ea tacuerit &c., interpretando, ac si hoc fecerit ope dæmonis, aut reddendo se insensibilem, ideoque velle mutato loco, detonsis capillis, præmissâ exorzifatione &c. iterum experiri torturam. Ratio est, I. quia vel potuit naturaliter sustinere ea tormenta vel non potuit, sed ut posset, juvari debuit ope dæmonis aut Dei; si potuit, præsumendum est esse factum; si non potuit, ergo Judex imposuit tormenta humanâ infirmitate graviora, hoc autem est iniquissimum, nec talis tortura potest Judici tribuere ullum jus procedendi contra reum, uti rectè *Gomes. Gig. Burs.* aliique Juristæ communitè cum *Spe d. 25. 2.* Judex ita procedens poterat, antequam torqueret, habere accusatum pro reo, ergo talis tortura erat iniqua, non enim erat ad cognoscendam veritatem, sed ad reum duplici malo obruendum. *antec. prob.*, Judex sciebat hoc esse certissimum, vel reus fatebitur vel non fatebitur; si fatebitur, est reus; si non fatebitur, etiam est reus, saltem maleficii, quia ope dæmonis tolerabit pœnas, ergo antequam torqueret, poterat eum habere pro reo, quod est contra omnem ordinem & formam juris, ac evertit omnem finem torturæ. 3. Delicta non præsumuntur, sed haberi debet quisque bonus, quamdiu non probatur esse malus, ergo reus præsumi non debet usus ope dæmonis, sed suis viribus sustinuisse tormenta.

§ 461

§. V. Sequentia indicia etiam non sunt sufficientia ad repetendam torturam, 1. Quòd reus in tortura videatur nil sensisse sed dormisse, quia si dolores sint intensissimi, homo sæpe privatur ratione, deficit animo, fit quasi stupidus & insensibilis. 2. Quòd virgis concisus non manarit sanguine, quia fit sæpe, etiam in sectione venæ, ut sanguis obstupescat, obrigeat aut confluat ad cor; item ut hæreat, veluti in subito terrore, *Spe d. 36.*

§. VI.

§. VI. Haftenus dicta de non repetenda tortura, 1462
valent, qualiacumque sint crimina, de quibus quaeritur, *Spe d. 21.*, Leges enim prohibentes repeti torturam sine novis gravioribus indiciis non distinguunt inter crimina, & par aut etiam major est ratio de omnibus etiam exemptis vel occultis criminibus, uti à simili colligitur ex dictis n. 1454.

§. VII. Causæ, ob quas accusati quandoque sæpius acerbiusque torquentur, sunt sequentes, I. 1463
Quia Iudices credunt sibi dedecori esse, quòd comprehenderit aliquem, quem probare non possint nocentem. 2. Quia etiam lictores timent dedecus, ac si imperitè functi sint arte suâ, si confessionem non extorserint: patet autem has causas esse iniquissimas, uti rectè *Spe q. 22.*

Q. 256. Quid præterea notandum sit circa torturam. R. Seqq. 1464

§. I. Illæ torturæ sunt injustæ, quas sustinere est reo moraliter impossibile spectatâ naturæ & virium complexione: unde non possunt Iudices ex confessione ita injustè extorta procedere, uti dictum est n. 1460., & cum communi docent *Laym. & Busenb.* relatus n. 1440. Etiam vetat *Paulus III.* in bulla, *Ad onus 44. §. 6. p. 1.* Bullarii apud *Cherubinum* pag. 560. reum in tortura detineri per longum tempus, quale est unius horæ. Rectè dicitur l. *De minore*, §. 3. ff. de quæstionibus, *Tormenta adhibenda sunt, non quanta accusator postulat, sed ut moderata rationis temperamenta desiderant.*

§. II Si aliquando ante torturam radi debeant 1465
accusato pili, eò quòd adfit prudens suspicio, quòd maleficium sit pilis alligatum, fieri id debet à persona ejusdem sexus, tum ob pericula peccatorum, si id alteri sexui permittatur, tum etiam quia aliàs contra charitatem fit verecundo reo longè gravior molestia, *Spe dub. 31.* Ccc 5 §. III.